

27/

Činžovní dům

Kodaňská 11, čp. 444, Praha 10-Vršovice

Stavebník: František a Anna Lukešovi

Architekt: Osvald Polívka

1904

V roce 1904 byl Osvaldem Polívkou, vynikajícím českým architektem, který se významně podílel na podobě řady průčelí secesní Prahy, vyprojektován a schválen plán tříposchoďového činžovního domu pro stavebníky Františka a Annu Lukešovy. Polívka také v té době navrhl v nedaleké Ruské ulici dvojici domů s bohatou štukovou výzdobou průčelí a nápisy – „Věrné naše milování“

80/

(Ruská 6 / čp. 470) a „Kde domov můj“ (Ruská 8 / čp. 473). Vidíme na nich zřetelně, že Polívkova secesní tvorba byla výrazně ovlivněna národními ideály, které vtiskl nejen Obecnímu domu – pozdějšímu vyvrcholení pronárodně laděné secese, ale také běžným činžovním domům. Už v roce 1911 byla původní kompozice nárožního domu výrazně narušena rozsáhlou přestavbou – na jaře tohoto roku byl zřízen podkrovní byt s velkým vikýřem mansardového tvaru, který je novou dominantou průčelí, na podzim byl v přízemí zřízen obchod s písařnou. V roce 1933 byla oficiálně ve dvorním přízemním křídle zřízena knihtiskárna, která je ovšem vyznačena i na plánech z dřívější doby. V době druhé světové války, kdy všechna úřední oznámení, včetně stavebních povolení, byla vyhotovována v němčině a pak teprve v češtině, byl do levé části čelního traktu začleněn krám s řeznicko-uzenářskou dílnou. Už deset let po skončení války byl dům v dezolátním stavu. Četné inspekce z let 1955–1956 konstatovaly nejen nutnost opravy komínů, elektrických zvonků a osvětlení domu, ale zjistily i závažnější vady – poškození omítek na balkonech, střešní krytiny a střešních žlabů. A samozřejmě v duchu dobových zvyklostí konstatovaly také nutnost pořídit nové vlajky pro výzdobu domu. Národní správa domu si v roce 1955 půjčila na menší opravy od Státní spořitelny 35.000 korun československých, o rok později na větší opravy již celých 100.000,-. V roce 1967 byl rekonstruován plynovod, v roce 1986 přibyla rekonstrukce střechy a v devadesátých letech minulého století bylo zavedeno etážové topení. Dům je dnes – přes všechny zásahy – v téměř autentickém stavu, odpovídajícím roku 1911 a je zajímavou ukázkou činžovního domu v podání architekta Osvalda Polívky. /LZL

Bohaté štukov pro Os typická